

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

(Ἀπ' ἀφορμὴ τὸ : **ΑΝΑΘΕΜΑ**)

ΟΠΩΣ ὁ Γραικὸς διάβασε τῆρο τοῦ Βροῦτου, διάβασα κἐγὼ τὸ ἄρθρο τοῦ Γραικοῦ. Δὲν ἀναθεματίζει, λέει τὸ Βενιζέλο. Μὰ καὶ κανεὶς ἄλλος δὲν ἀναθεματίζει, μοῦ φαίνεται, τὸ Βενιζέλο, οὔτε κι ὁ Βροῦτος. Τὸν Ἡρακλέα οὐδεὶς φέγει καὶ δὲ χρειάζεται νὰ ἐπιμείνω σ' αὐτό. Ὁ Γρανίτσας μίλησε τέλεια δὴ πᾶνου καὶ συμφωνᾶμε ὅλοι μὲ τὸ Γρανίτσα. Ἄ δὲ συμφωνᾶνε οἱ παλιοκομματικοί, ἄς πᾶνε νὰ κουρεύωνται.

Λοιπὸν δὲν εἶν' αὐτοῦ ὁ κόμπος.

Κεῖνο ποὺ ἀναθεματίζει ὁ Βροῦτος δὲν εἶν' ὁ Βενιζέλος, αὐτὸς ποὺ ἄλλαξε τὴ μανταλιτὲ τοῦ Γραικοῦ—δὲν ἔπρεπε ὅμως νὰ περιμένῃ τὸ Βενιζέλο νὰ τοῦ ἀλλάξῃ τὴ μανταλιτὲ του—, εἶναι ἡ ὑποχωρητικότητα τοῦ Βενιζέλου στὴν ἐπιζήτηση κατοχῆς μερῶν, ποὺ μὲ κανέναν τρόπο δὲν πρέπει νὰ μείνουν στοὺς Βουργάρους, ἡ ὀλιγάρειά του, εἴτε ἀπ' τὸν ἴδιον πηγάζει ἄμεσα εἴτε ἀπ' τοὺς συνεργάτες καὶ συμβούλους του.

Τὲ ἀρχικὸ καὶ σοβαρώτατο λάθος εἴταν ἡ ἐλλειψὴ συμφωνίας μὲ τοὺς συμμάχους στὴ μοιρασιά. Ἐξόν, ἂν βρέθηκε ἡ Κυβέρνηση σὲ τέτια περιπλοκή, ποὺ δὲν μπορούσε νὰ κάνῃ ἄλλιως, καὶ τότε βέβαια δὲν ὑπάρχει λάθος. Μιὰ ὅμως ποὺ ἄρχισε δίχως τὴ μοιρασιά ὁ πόλεμος, ὅστερ' ἀπὸ δυο-τρεις νίκες μας ἔπρεπε πιά νὰ μηνίσῃ στοὺς συμμάχους ἡ Κυβέρνηση, νὰ κάνῃ καὶ γνωστὸ στὸν Ἑλληνικὸ κόσμον, ὡς παρὶς βαθμὸ τὸ πολὺ σκέπτεται νὰ θυσιάσῃ γιὰ τὴ φιλία τῶν Βουργάρων τὸ σῶμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τί ἔννοεῖ νὰ μὴν ἀγγίξουνε στὴ Θράκη καὶ τί λογαριάζει νὰ πάρῃ ἀπαραίτητα ἀπ' τὴ Μακεδονία ἡ Ἑλλάδα. Ἰσως νάκαμε κάτι τέτιο καὶ κουθέντες σχετικὲς μεταξὺ τῶν πληρεξουσίων γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ τώρα τελευταῖα μεταξὺ τῶν ἰδίων τῶν πρωθυπουργῶν βέβαια ποὺ θάγιναν, ἀλλά, νομίζω, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μένουνε κρυφὲς οἱ σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως γι αὐτὸ τὸ ζήτημα. Γιατί, ὅπως ἀκούμε νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὴ Σαλονίκη ὡς ἀπαραίτητη Ἑλληνική, νὰ μὴν ἀκούμε γιὰ τὴν Καβάλλα, γιὰ τὸ Μοναστήρι, τίς Σέρρες, τὴ Δράμα, τὴν Ξάνθη; Γιατί ὁ Βασιλεὺς νὰ κομπιάζῃ καὶ νὰ μένῃ ἄφωνος, ὅταν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Σερραίων, ποὺ τοῦ παρουσιάστηκε, ἔκφρασε τὴν εὐχὴ νὰ περιλάβῃ καὶ τίς Σέρρες κάτου ἀπ' τὸ σκεπτερο του; Κουδονίζουμε ταῦτιά μας ἀπ' τὴ Σαλονίκη, ἐνῶ γι αὐτὴν δὲν ἔπρεπε νὰ γίνεται καθόλου λόγος. Καὶ γιὰ κεῖνα ποῦπρεπε, ἀφοῦ μᾶς τὰ κατέχουν ἄλλοι, τσι-

μουδιά. Τί σημαίνει αὐτό; Εἶναι ἁμαρτία νὰ ξέρουμε τὸ τί ζητᾶμε ὡς Ἑλληνικό; Γιατί ἡ «Μίρ», π' ἀντιλαλεῖ γνώμες ἐπίσημων, δὲν ἔχει αὐτὴ τὴν ἐπιφύλαξη, παρὰ ὅχι μόνον κάνει λόγο γιὰ τὰ νέα σύνορα τῆς Βουργαρίας, ἀλλὰ καὶ αὐγατίζει τρώγοντας ἡ ὄρεξή της, ὥστε τώρα νὰ θέλῃ καὶ τὴ Ραιδεστό, γιὰ νὰ συγκοινωνῇ, λέει, σύντομα μὲ τὴν Ἀσία ἢ Βουργαρία; Ἔτσι μεθαύριο, ποιὸς ξέρεῖ ἂν δὲ θάκούσουμε, πὼς θέλει καὶ τὸ Τσάριγρὰδ—καὶ μήπως δὲν τὸ ὀνειρεύονται κι αὐτό;—ἡ Βουργαρία χωρὶς ἐμεῖς νὰ ξέρουμε τί θέμε. Λοιπὸν ἡ Κυβέρνηση ἔπρεπε νὰ τὸ μηνίσῃ στοὺς συμμάχους πὼς τὸ Μοναστήρι, τίς Σέρρες, τὴ Δράμα καὶ Καβάλλα, αὐτὰ τοῦλάχιστο, ἂν ὅχι καὶ τὴν Ξάνθη, τὰ ἔννοεῖ ἑλληνικὰ καὶ σύγχρονα νὰ ἐνεργήσῃ μ' ὅτι μέσο κι' ἂν εἴταν γιὰ τὴν κατοχὴ τους, ἀφίνοντας γιὰ ὅστερα τὰ νησιά, ἀφοῦ μάλιστα ἔδλεπε καμώματα τῶν συμμάχων ὅχι πολὺ συμμαχικά. Καὶ λάθος ποὺ δὲν ἔκαμ' ἔτσι (ἀφοῦ μάλιστα στὴν Καβάλλα—ὅπως μοῦπε ἓνας κάτοικός της—δὲν εἴτανε κοντὰ τούρκικος στρατός). Κ' ἔτσι, ὅπως εἶπα, δὲν ξέρουμε ὡς τώρα καθαρὰ τὸ τί ζητᾶμε ὡς δικό μας, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη βλέπουμε μπόλικες παραχωρήσεις στοὺς Βουργάρους ἀπὸ τίς ἐφημερίδες μας: «Ἀποξενούμεθα διὰ παντὸς τῆς Θράκης», «ἀποξενούμεθα ὀλοκλήρου τῆς Θράκης» κτ. Ἔτσι λοιπόν; «ὀλοκλήρου τῆς Θράκης»; Χαρὰ στὴν παληκαριὰ μας.

→<

Οἱ αὐτὰ εἶναι ποὺ μᾶς χαλοῦνε τὸ μυαλό. Ἄν αὐτὰ σημαίνουν ὑποχωρητικὸτητα ἀποφασισμένη, ἀπὸ στραβὴ ἀντίληψη, χρειάζεται ὅχι ἔν' ἀνάθεμα, παρὰ κἐγὼ δὲν ξέρω πόσα. Ἀλλὰ καὶ ἂν σημαίνουν ὑποχωρητικὸτητα ἀπὸ συναίσθησις ὑπεροχῆς τῶν ἄλλων καὶ ἀδυναμίας δικῆς μας, πάλι χρειάζεται ἀνάθεμα. Θέλουμε κάλλιο νὰ πιστέψουμε ὅτι δὲν πρόκειται γιὰ ὀλιγάρεα, ἀλλὰ γιὰ ἐπιφύλαξη ἀπλῶς καὶ γιὰ περίσκεψη.

Ἀλλὰ τί θέλει ἡ ἐπιφύλαξη; Ὅλοι τὸ ξέρουμε καὶ μᾶς ξέρουν πὼς ἔχουμε λιγώτερο στρατὸ ἀπ' τοὺς Βουργάρους. Καὶ στρατὸ ποὺ μᾶς ἔρχεται μὲ τὸ σταγονόμετρο, ὅπως εἶπε κάποιος. Καὶ ἴσως καὶ λιγώτερες συμπάθειες. Τίς συμπάθειες βέβαια πρέπει νὰ τίς αὐξήσουμε, νὰ βροῦμε τοὺς λόγους, γιατί πρέπει νὰ ζήθουν. Ἀλλὰ καὶ οἱ λιγώτερες συμπάθειες καὶ ὁ λιγώτερος στρατὸς δὲν εἶναι λόγος νὰ μᾶς κάνη νὰ ὑποχωροῦμε. Οἱ ἀξιώσεις μας δὲν ἔχουν μέτρο τὸ στρατὸ μας οὔτε κάναμε πόλεμο καταχρητικὸ. Θέλουμε τοὺς ὁμόθετους μας νὰ τοὺς προσθέσουμε στὸ κράτος μας ὡς ἐκεῖ ποὺ εἶναι δυνατό καὶ δι-

κιο. Οί αξιώσεις μας είναι ακατέβηκτες κ' οί ίδιες, είτε θέλουν νά μᾶς ἀκούσουν είτε ὄχι. Γιατί δὲν τίς φωνάζουμε; Γιατί δὲν τίς δηλώνουμε; Χωρὶς νά λέγῃ τὸ τί θέμει ὁ Βενιζέλος, λέει μοναχὰ πὺς εἶναι αἰσιόδοξος. Καὶ ποῦ στηρίζεται ἡ αἰσιοδοξία του; Ἐχει στὸ νοῦ του ὑποχωρώντας στοὺς Βουργάρους νά πύχῃ τὴν Ὀμοσπονδία μὲ Πρωσία τῇ Βουργαρία ἢ πιστεύει μὲ τὸ Μᾶξ Νορντάου ἐτι δὲ βλάπτει νά ὑποχωρήσουμε τώρα, γιατί ὕστερα κτλ.; Αὐτὴ ἡ πολιτικὴ εἶναι ἴσον μὲ τὸ «ζήσε, μαῦρε μου, νά φᾶς τριφύλλι». Ἐπίσης κ' ἐκεῖνα ποῦ λέει ὁ Γράγκος Γραικός, ποῦ πῆγε στὴν Πόλη καὶ εἶδε ἀράπη, ἐτι τίποτα παραπάνου δὲν ἔχουν νά πᾶθουν οἱ Ἕλληνες ποῦ ἀλλάζουν ζυγὸ, εἶναι παρηγοριὰ στὸν ἄρρωστο.

ΕΤΣΙ ποῦ ξετυλίχτηκαν καὶ ὅπως βρίσκονται τὰ πράματα, ἀφοῦ μὲ τὸ καλὸ τελειώσουμε στὴν Ἡπειρο, δὲ μᾶς μένει παρὰ νά διατυπώσουμε ξάστερα τίς αξιώσεις μας—ἄς προσέξῃ καλὰ σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἡ Βουλὴ, σὰ θὰ συγκαλεστῇ, ἂν εἴν' Ἑλληνικὴ Βουλὴ καὶ ὄχι τίποτ' ἄλλο, Βενιζελικὴ λ. χ., γιατί τὸ Ἔθνος τὸ Ἑλληνικὸ δὲν πολέμησε γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη, ποῦ εἶναι ἐθραιόπολη τὸ κάτω κάτω τῆς Γραφῆς, — ἀξιώσεις βασισμένες ὄχι σὲ ὄρεξιν ἀρπαγῆς, ἀλλὰ στὰ ἐθνικὰ μας δίκαια, στὸν ἐθνικὸν χρωματισμὸ ὅλης τῆς Θράκης καὶ τῆς Νότιας Μακεδονίας, καὶ τίς αξιώσεις μας αὐτὲς νά τίς ἐπιβάλουμε μὲ κάθε μέσο, μὲ κάθε τρόπο, μὲ κάθε λοξοδρομία.

Καβάλλα, Σέρρες, Δράμα, Μοναστήρι πρέπει νά μείνουν ἑλληνικά, νά ἐνωθοῦν μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Στὴ Θράκη μὲ κανένα τρόπο δὲν πρέπει νά πάρουν τόπο οἱ Βούργαροι κάτω ἀπ' τὴ γραμμὴ Μαρτίνας—Δεμότεκας—Μήδειας. Τὸ κάτω μέρος ἡ Ἑλληνικὴ θὰ γίνῃ ἢ αὐτόνομο κι οὐδέτερο Τουρκοελληνικὸ ἢ θὰ μείνῃ στὴν Τορκιά. (Θέλουμε, λέει, τὴ Ραιδεστό, γιὰ νά συγκοινωνοῦν μὲ τὴν Ἀσία. Μὰ τότε θέλουμε κ' ἐμεῖς τὴ βόρεια Μακεδονία καὶ τὴ Σόφια, γιὰ νά συγκοινωνοῦμε μὲ τὴ Ρουμανία, πούναί καὶ κουμπάρα μας!) Ἡ μεγαλύτερη θυσία, ποῦ μπορεῖ νά κάνῃ ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι νά τοὺς δεχτῇ παρὲς στὸ Αἶγαίον ἀφίνοντάς τους τὸ βορειοδυτικὸ μέρος τῆς Θράκης μὲ τὴν μπόλικη παραλία ἀπ' τὴ Μαρτίνα ὡς τὸ Νέστο τὸ πολὺ, γιατί καὶ τὴν Ξάνθη δὲν εἶναι δικίον νά τὴν πάρουνε. Καὶ τοῦτο μὲ τὸν ὅρο τῆς φιλίας τους, ὄχι τῆς λυκοφιλίας. Ἀλλιώτικα ἄς πάῃ νά δίνῃ, ἐτι θέλει ἡ Εὐρώπη. Ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν πρέπει οὐτ' αὐτὰ τὰ μέρη νά γαγνηρῇ γιὰ βουργάρικα καὶ νά συχάσῃ.

Ἄλλη ἀξιώσή μας, οἱ Ἕλληνες ποῦ παίρνουνε στὸ κράτος τους οἱ Βούργαροι νά μὴ χάσουνε τὴν ἐθνικὴ ὑπόστασή τους, κι ἄς ἀπαιτήσουνε τὸ ἴδιο ἀπὸ μᾶς γιὰ τοὺς Βουργάρους των.

Αὐτὰ θὰ ζητήσουμε.

Καὶ πρῶτα βέβαια θὰ τὰ ποῦμε μὲ τοὺς ἴδιους τοὺς Βουργάρους, ἂν θέλουνε νάκούσουν ἔστω καὶ στὴν ὕστερην τὴν ὥρα. Νά τί θὰ ποῦμε:

Αὐτὰ τὰ μέρη ποῦ ζητᾶμε πρῶτα κι ἀρχὴ ἀνήκουνε ἱστορικὰ σ' ἐμᾶς. Ἐπειτα οἱ ἀπελευθερωτικὲς θυσίαι μας εἶναι ἀσύγκριτα μεγαλύτερες ἀπ' τίς δικές των. Οἱ τωρινοὶ πληθυσμοὶ τῶν μερῶν αὐτῶν εἴν' ἑλληνικοὶ τὸ πειότερο καὶ στὸν τύπο τῆς βουργαρικῆς μειοψηφίας ἐμεῖς δίνουμε ἀντάλλαγμα πολὺ μεγαλύτερο Ἑλληνικόν. Τὴν Καβάλλα ἐξὸν ποῦ εἴν' ἑλληνικὴ καὶ ἄλλος λόγος ποῦ δὲ γίνεται νά τὴν πάρουν εἶναι, γιατί ἔτσι μᾶς σπηνώνονται ἀνάμεσα Χαλκιδικὴ καὶ Θάσο καὶ θὰ μᾶς τὰ ζητοῦν μεθ' ἑαυτοῦ κι αὐτὰ.

Γιὰ τὴν κατοχὴ πολλῶν Ἑλληνικῶν μερῶν οὔτε κἂν πολεμήσανε, παρὰ τοὺς παραδῶθησαν σὰ σ' ἐλευθερωτές, ὅπως ἡ Καβάλλα, ποῦ παραδόθηκε μόνῃ θεληματικὰ σὲ βουργαρικο ἀντάρτικο σῶμα (ὕστερότερα πῆγε στρατός) καὶ ὅπως τὸ Σουφλί (Ποῖος ξέρει, ἂν κι ἄλλα μέρη ἀκόμη; Οἱ ἐφημερίδες μας δὲ μᾶς πληροφοροῦν γι αὐτά, μᾶς κοπανᾶν γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη), ποῦ ὕψωσε μόνον τοῦ Ἑλληνικῆ σημαία καὶ πολέμησε τοὺς Τούρκους, ὡς ποῦ ἦρθαν οἱ Βούργαροι. (Ἀραγε μένει ἀκόμη ἡ Ἑλλ. σημαία ὕψωμένη ἢ τὴν κατέβασαν οἱ Βούργαροι; Κι ἂν τὴν κατέβασαν, δὲν εἶναι ἀφορμὴ αὐτὴ νά κάνουμε τὸ ἴδιο στὴν Καβάλλα ἐμεῖς χωρὶς νά περιμένουμε διαπραγματεύσεις;) Οἱ κάτοικοι πολλῶν μερῶν ποῦ κατέχουν, ἂν γίνῃ δημοψήφισμα, θὰ προτιμήσουν τὴν Ἑλλάδα. Οἱ τόποι ποῦ μὲ θέλημά μας τοὺς παραχωροῦμε εἶναι γονιμώτεροι ἀπ' τοὺς δικούς μας. Στοὺς τόπους ποῦ ζητοῦμε καὶ σ' ἐκείνους ποῦ τοὺς δίνουμε δὲν ἔχουνε κανένα ἱστορικὸ δικαίωμα, ἐξὸν ἂν λογαριάζουν τέτιο τίς ἐπιδρομὲς τῶν Τσάρων τους. Οἱ ἄνθρωποι τους στὰ μέρη αὐτὰ (Θράκη, Ν. Μακεδονία) λιγοστοὶ καὶ φερτοὶ τὰ τελευταῖα χρόνια (στὸ Δεδεαγάτς κάμποσα χρόνια πρὶν δὲν εἶταν Βούργαροι). Βούργαρος τώρα ὑπόδουλος δὲ μένει, ἐνῶ σ' ἐμᾶς... Ὁ τόπος ποῦ ἔχουνε τοὺς φτάνει καὶ τοὺς περισσεύει. Στὸν πόλεμο ἐμεῖς δὲν προσφέραμε κατώτερες ὑπηρεσίες ἀπ' αὐτούς. Ἀπ' τὴ φιλία μας θὰ ὠφεληθοῦν. Θὰ ξαλαφρώσουν οἰκονομικῶς καὶ θὰ ξενισθοῦν. Ὁ ἔχουν εὐκαιρία νά χαροῦν τάχα τῆς εἰρήνης, νά προοδέψουν, νά δοξαστοῦν. Ἀπὸ τὴν ἐχθρα μας θὰ χάσουν. Θὰ γκρεμοτοσαιοῦν οἰκονομικῶς

και ήσυχία δὲ θὰ βροῦν ποτέ τους, δὲ θάπολάψουνε εἰρήνην, πὺν τῇ λαχταροῦν πειότερο ἀπὸ μᾶς. Πρέπει καὶ νὰ λογαριάσουν στὸ τέλος ὅτι ἡμεῖς μοιλονότι σκορπισμένοι εἴμαστε τὸ λιγώτερο διπλάσιοι ἀπ' αὐτούς.

ΑΥΤΑ καὶ ἔτι ἄλλο τέτιο θὰ τοὺς ποῦμε. Κι ἂν δὲν τὰ παίρνην ἡ γκλάβα (σλαβ. λέξη) ἡ βουρ γάριχη, νὰ καταφύγουμε στὴ μεσολάβηση τῆς Ρουσσίας. Οἱ Βούργαροι πετοῦν μὲ τῆς Ρουσσίας τὰ φτερά τὸ πειότερο καὶ ἡ Ρουσσία δὲν πιστεύω νὰ μὴν ἐπαίξει τὸ μέρος τῆς στὴ Βαλκανικῇ συνάσπισιν. Μὰ ἡ Ρουσσία ἀραγε, ἐπειδὴ μιὰ φορὰ κ' ἔναν καιρὸ πείσμωνσε μὲ τοὺς ρασοφόρους τοῦ Φαναριοῦ, πὺν δὲν ἤθελεν νὰ ξέρουν Βούργαρους, καὶ ἄλλη μιὰ μὲ τοὺς θεόστραβους Ἑλληνας πολιτικούς, πὺν δὲν ἐκήρυξαν μαζί τῆς πόλεμο στὰ 1876 — 8 κατὰ τοῦ Τούρκου, γι αὐτὸ θέλει καλὰ καὶ σώνει τώρα νὰ τὸ πνίξῃ τὸ ἔθνος μας γιὰ πείσμα; Νὰ μᾶς πετάξῃ ἀπ' τοὺς τόπους μας; Ἡ ἔχει συμφέρο νάχῃ φίλους τοὺς Βουργάρους σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ; Ἐγὼ θαρρῶ πὺς ἔχει πολὺ πειότερο συμφέρο νάχῃ φίλο ἀληθινὸ τὸν ἐλεύθερο κ' ὑπόδουλο Ἑλληνισμό. Στὰ νότια τῆς Μαύρης θάλασσας καὶ σ' ἄλλη τῇ Μικρῇ Ἀσίᾳ μποροῦνε νὰ τῆς χρησιμέψουν οἱ Ἑλληνες, καὶ τὰ Στενὰ πὺν τὰ θέλει ἐλεύθερα κ' ἡ Προποντίδα ἄλλη πάνου καὶ κάτου εἶναι πειότερο Ἑλληνικὰ παρ' ὅσο εἶν' Ἑγγλέζικη ἡ Μάγχη, καὶ στὸ Αἰγαῖο, ἔπου θὰ βγαίνουν τὰ καρὰδια τῆς Ἑλληνες πάντα τους θὰ βρίσκουν. Τί τὸ χρειάζεται τῆς Πόλης τὸ προτεκτοράτο, ὅταν ἡ Πόλη εἶν' Ἑλληνικὴ — βουλγάρικη δὲ θὰ γίνῃ ποτὲς — κ' οἱ Ἑλληνες ἔχουνε λόγους νὰ τὴν εὐγνωμονοῦν; Κ' ἔπειτα τί θὰ πῇ ἀκόμη Σλαβισμὸς καὶ κολοκύθια, οἱ μεγάλες οἱ ψευτιές; Δὲν τὸ πιστεύω δὲ κ' οἱ Βούλγαροι νὰ τῶχουνε τόσο καθάριο τὸ Σλαβικὸ αἷμα καὶ σὲ τόσο ὑπέρτερο βαθμὸ ἀπ' ὅτι τῶχουμε καὶ μεις οἱ Ἑλληνες, ὥστε νὰ δικαιολογεῖται τὸ στραγγάλισμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπ' τῇ Ρουσσίᾳ γιὰ χάρη τῶν Βουργάρων. Μόνον ἡμεῖς πὺν θέλουμε τῇ γλώσσᾳ μας καὶ νὰ μᾶς λείπῃ κάθε τύραννος ἀπ' τὸ κεφάλι μας μὴ δὲν τὰ θέλουνε τὰ ἴδια οἱ Βούργαροι; — κι ἀπὲ κατὰ τὰ ἄλλα, τὰ ὀνόματα δὲ μᾶς σκοτίζουν. Ἀς μᾶς ἀφήσουν ἡσυχους στοὺς τόπους καὶ στὶς πολιτείες μας καὶ ἀνεξάρτητους καὶ εἴτε Σλάβους μᾶς ποῦνε εἴτε Ἀρβανίτες εἴτε Γερμανοὺς τὸ ἴδιο μᾶς κάνει. Ça nous est égal.

Κι ἂν τέλος κ' ἡ Ρουσσία σκέφτεται βουργάρικα καὶ κάθε ἄλλος σωστικὸς συνδυασμὸς μᾶς λείψῃ, τότες πειὰ ἓνα μᾶς μένει. Ὅχι ἡ ὑπομονή, πὺν

δὲν τῇ συμβουλεύω, παρὰ τοῦτο: Συμμαχία μὲ τοὺς Τούρκους καὶ (ἂν θέλουνε) τοὺς Ρουμάνους καὶ τὰ βαβόρια μας γραμμὴ γιὰ τὴν Τεργέστη νὰ βοηθήσουν τὸ Αὐτὸ γιὰ τῇ μεταφορᾷ στρατοῦ Ἀουστριακοῦ στὴ Σαλονίκη. Ἀς ἀληθέψῃ τὸνέιρο τῆς Ἀουστρίας. Κάλλιο οἱ Ἀουστριακοὶ (δὲν εἶν' ὁ λόγος γιὰ τῇ Σαλονίκη) παρὰ οἱ Βούργαροι. Κ' ἡμεῖς διπλά στοὺς Τούρκους, ἔχοντας στὴ ράχη τοὺς Ἀουστριακούς, κάνουμε καλὰ μὲ τοὺς Βουργάρους. Κι ἂς γίνουν τότες ὅλα μιὰ Μύκονος, γιὰ νὰ ξηνοιάσουμε. Γιατὶ ὁ πνιγμένος — πὺν μὲ τὸ ζῶρι θένε νὰ τὸν πνίξουν — πιάνεται ἀπ' τὰ μαλλιά του. Κ' ἡ Εὐρώπη; Μὰ μοῦ φαίνεται πὺς ἡ Εὐρώπη σὲ τέτια μικρὴ περίσταση θὰ τὰ βρῇ θαυμάσια τὰ πράματα καὶ θὰ συνδιαστοῦνε ἔξοχα τριπλὲς καὶ διπλὲς μένοντας ὅζω ἡ Ρουσσία. Κ' οἱ ἀδερφοὶ οἱ Σέρβοι; Ἐ, οἱ ἀδερφοὶ οἱ Σέρβοι, ἂν τὸ σχέδιο δὲν τοὺς ἀρέσει, ἂς ἀνασκουμπωθοῦνε σύντομα — δίνοντάς μας κι αὐτοὶ τὸ Μοναστήρι — νὰ μᾶς βοηθήσουν στὸ νέρωμα τοῦ Βουργάρικου κρασιοῦ.

ΛΥΔΟΣ ΠΟΔΑΒΡΟΣ

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΠΑΛΗΚΑΡΙΟΥ Ο ΧΑΜΟΣ

Ὁ κ. Ι. Ζερβός, συγγραφέας τῆς «Ἱστορίας τῆς Ἰδέας» κτλ. μᾶς ἔστειλε τὸ ἀκόλουθο γράμμα:

Ἀθῆναι 30 Ἰανουαρίου 1913

Ἀγαπητέ μου Νουμά,

Ἐδιάβασα στὸ τελευταῖο φύλλο σου ἓνα τραγοῦδι ἀληθινὰ Ἑλληνικὸ καὶ ἄξιο τοῦ τωρινοῦ μας πολέμου. Ἡ ποιητριὰ τοῦ Κλεαρέτη Δίπλα — δὲν ξέρω ἂν εἶναι ψευδώνυμο — εὗρηκε τὸν ἥχο καὶ τὴ φράση τῆς τέχνης πὺν ταιριάζει τώρα στὴν εὐγενικὰ ἐνθουσιασμένη Ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ τῷ μορφο τραγοῦδι τῆς, «Τοῦ παληκαριοῦ ὁ χαμός», ἀξίζει σὰ μιὰ κεχειριπαρένια χάντρα νὰ περασθῇ στὸ πολύτιμο κομπολόι τῆς δημοτικῆς μας ποίησης. Βρίσκω χρέος μου σὰν αἰσθητικὸς νὰ συγχαρῶ τὴν ἄγνωστή μου ποιητριὰ καὶ σένα γιὰ τὴ δημοσίευση.

Με ἀγάπη, δικὸς σου

I. ΖΕΡΒΟΣ

ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΜΩΜΑΤΑ

Φίλε «Νουμά»,

Ἡ «Ἀστία» τοῦ περασμένου Σαββατόβραδου μᾶς

πλεροφόρησε πώς γνωστοί και άγνωστοι συχαρήκαναν τον κ. Γ. Δροσίνη γιατί βραβεύτηκε από τα «Annales Politiques et Litteraires» το δήγημα της δεσποινίδας Παπαχατζή. Και το δήγημα αυτό — λέει ή «'Αστία» πάντως τ'όχε ή Παπαχατζή έμπνευστει από κάπιο ποίημα του κ. Δροσίνη.

Τόσο κουτοί — κι όταν αλόμα φιλολογούν — οι άθρ'ωποι της «'Εστίας» δέν είναι. Το ξέρω πολυκαλά. Είναι όμως κουτοπόνηροι, και θέλοντας να ρεκλαμάρουν τον κ. Δροσίνη, θαρρέψανε πώς βρήκανε το κατάλληλο μέσο για να τυλίξουν τη ρεκλάμα τους με το πανωφόρι της σοδαροσύνης. Τι κι ά δηλητηριάζουμε με το χωριάτικο φέρσιμό τους ένα εργατικό και φιλότιμο κορίτσι; Το λέμε «ώραία 'Ατθίς» το κορίτσι κ' έτσι του την μπήγνουμε μ' αλαφρωμένη σνειδηση τη μαχαιριά.

Γι'ά σου
ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΣ

ΣΟΝΕΤΑ

ANGELICA FARFALA

Στ' ακύμαντα της θάλασσας ατλάζια
ακροπατώντας ή ψυχή, να νάχη
μισοαπλωμένα τα φτερά, μονάχη
κινάει να βρη στην άπειρη, γαλάζια
μοναξιά, γιατρεμό για τ' μαράζια
που τόσο την παθιάζουν και, σά λάχη
νάντικρύση τ' ωριόπλουμο σελάχι
κι' όλα τ' άστραφτερά χρυσά τσατράζια
του 'Ηλιου, όρθοποδίζει έρωτεμένη
στης άσημοβολής το μονοπάτι,
που ίσια τη βγαίνει στ' άσιπια τεμένη
της όμορφιάς κ' εκεί, με την άπάτη
πώς θα πορεύεται αιώνια ιεροδούλα
στ' άγιο φώς καίεται σάν πεταλουδούλα.

ΝΙΚΗ

'Εβρέθη' ένα άτίμητο βλησίδι!
τόρα που οι άρχαίοι ξανάζησαν άγώνες,
που της Πατρίδας δίνουν ζωογόνες
φλόγες άντρι'ας, πολεμικής μισίδι,
του Γένους μας παμπάλαιο στολίδι,
πώλαμψε στου 'Ηρακλή τους έλαιώνες,
έπειτ' από είκοστρείς και πάλ' αιώνες
ξαναστράφουν οι 'Ωδές του Βακχυλίδη.
Σ' έμάς τον στέρνει τόρα ή 'Ελλάδα Μάννα
θριάμβου άρραβώνα στη μεγάλη Πάλη,
και το Γένος μ' έλπίδες θρέφει μάνα
που σ' άγιο 'Αγώνα θα νικήση πάλι.
Μάννα! Τους νέους σου ήρωες να έγκωμιάση
γεννηθήτω ποιητής που να του μοιάση!

ΚΡΗΤΗ

Σειρήνα πρασινόχρυση με μάτι
σάν της αγάπης, με λαχτάρας χείλια,
'Αχτιδομάλλα, όρθοβύζα, με χίλια
μύρια καμάρια και λέπια γεμάτη,
τραγουδι τραγουδ'ας μέσ' στη ροδάτη
καταχνιά του πελάου· και στην προσήλια
του άγέρος πλατωσιά και στα βασίλεια
Της γης πνοή το σέρνει μυρωδάτη·
«Σάν το γάλα της αίγας 'Αμαλθείας,
θρέφει θεούς και το φιλι μου έμένα·
'Ελάτε να χαρήτε μέσ' στης θείας
άγκαλιάς μου το σφίξιμο ένωμένα,
πρόσφυγες της ζωής, δώρα άγια τρία:
Θάνατο, άθανασία κ' έλευτερία».

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

«Άρρωστε, δές, λαμπρά σβύνει' ή μέρα
τριανταφυλλι' προμήνημα του Χάρου.
Τόση γαλήνη στα γεμάτα χάρου,
Που μοίρα σου χαρίζ' ανοιχτοχέρα.
Και στο ναό, που άσπρος φαντάζει πέρα
σά νάγιναν κολόνες του μαρμάρου
οί άρμονίες ένός ύμνου του Πινδάρου
πήζοντας ξάφνου μέσ' στον άγιο άγέρα.
έμπα, κοίμου, κι' ό ύπνος θα σέ γιάνη,
θα όνειρευτής την 'μορφιά την ίδια
που με το άρχαίο τραγουδι θα γλυκάνη
της καρδιάς σου τα θλίβερα ξεσκλίδια.
«Τόν που άγαπά ό Θεός πεθνήσκει νέος.
Μην ξυπνάς, είμαι ό Θάνατος ό 'Ωραίος».
Λ. ΜΑΒΙΑΗΣ

— Για τη Ρουσοφοβία ποΐζουν παιδι οι φίλοι μας οι Ρουμάνοι, αξίζει να τυπωθεί τουτο το κοματάκι από γραμμα που μ'ας έστειλε ή συνεργάτισά μ'ας Αιμιλία Καραβία από την Κωσταντίνα της Ρουμανίας: «.....Προχτές είμουν δξω με την άδερφή μου, θίτανε ή ώρα 7 1)2—8 το βράδι, και βλέτουμε όλο τον κόσμο να σταματάει και να δαχτυλοδειχτεί στον ούρανό, καθώς λέγανε, ένα άεροπλάνο. Κοιτάμε και μείς και βλέπουμε.... τ'όμορφο τ'άστερι της 'Αφροδίτης, που είτανε αληθινά έξαιρετικά λαμπρό και με γάλο κείνο το βράδι, μά π'να φαινότανε πώς είτανε άστέρι. Φαντάσου όμως τα γέλια μας όταν την άλλη μέρα διαβάσαμε στις Βλάχικες φημερίδες πώς στη Φωζάνη διαταχτήκανε οι στρατιώτες άπ' τους άξιωματικούς τους να μπομπαρδίσουν το έχτρικό, Ρούσικο, άεροπλάνο που έρχεται από τα δυτικά κάθε βράδι για να κατασκοπεύει το Ρουμανικό έδαφος. Την καημένη την 'Αφροδίτη!»

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΤΙΜΩΡΙΑ

Πουλιέται στα γραφεία μας τέσσερις δραχμές το έξωτερικό στέλνεται με δρ. 4,50 «ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΤΙΜΩΡΙΑ» του Δοστογιέφσκη, μεταφρασμένο ύπέρροχα στη δημοτική από τον κ. Στέλιο Χαριτάκη. Το βιβλίο είναι σε δυο τόμους [σελ. 763 κ' έχει τυπωθεί στα Χανιά.